І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
'Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ГРУДНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 13, 1966 No. 230. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 12 грудня, 1966

В АМЕРИЦІ

ПЕНСОЛВЕНІЙСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР республіканець Вілліям В. Скрентон домагається відкинути політичні й економічні ідеї, якими ЗДА керуються від 30-ох років, бо цьогорічні вибори виявили, що американський нарід не погоджується з ними. На думку Скрентона тепер видко що не можна запевнити повне затруднення без збільшення коштів прожитку. Дальша причина, яка вимагає зміни політики — це те, що холодна війна не устабілізувала так світ, щоб не треба його змінювати. Скрентон домагається відкинути програму про величне суспільство, бо люди не керуються тільки матеріяльними егоїстичними інтересами. Треба відкинути і плян централізації Федерального Уряду — каже Скрентон.

КРАЙОВА ДОРАДЧА РАДА в справі пістряка звітує, що курення тютюну спричиняє „людьми зроблену епідемію — недугу пістряка". Від пістряка легенів в 1966 році згинули коло 42,000 чоловіків і 8.000 жінок. Від пістряка всіх родів в цьому році число смертних випадків має винести коло 300.000 осіб. Впродовж останніх 30-ох років число померлих від пістряка легенів збільшилося десять разів. Це сталося тому, що значно збільшилося число сильних курців цигарок. У звіті говориться про те, що недуга пістряка спричиняє річно матеріяльних втрат на суму 12 більйонів дол. В році лікується на пістряка коло 870,000 осіб. Це лікування коштує більше як один більйон долярів річно.

ДЖЕК РУБІ МАЄ ПІСТРЯКА на лімфі, як ствердили лікарі в шпиталі в Далласі. Тяжко тепер передбачити, чи він може вилікуватися з цієї недуги, але вже тепер можна твердити, що Рубі не зможе бути присутній на другій розправі, яка, згідно з апеляцією, мала б відбутися в лютому 1967 р. Рубі має 55 років. Три роки тому він вбив Лі Гарві Освалда — вбивника президента Кеннеді і був засуджений до смертної кари, але цього року в жовтні Найвищий Суд ЗДА зарядив нову розправу. 9-го грудня його відвезли до шпиталю як недужого на запалення. Лікарі знайшли недугу пістряка в районі горла.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ поштових оплат в 1967-му році. Головний поштмайстер Лоренс Ф. Раєнс заявив, що Уряд обдумує цю справу, хоч досі ще немає рішення про те, чи збільшувати поштові оплати, що не є популярне серед населення. Цього року рух на пошті збільшився на 6 відсотків, а передбачували збільшення на 3 відсотки. Тому збільшиться дефіцит Поштового Департаменту. Дефіцит передбачений в цьому фінансовому році у висоті 1.208,000,000 дол. Коли б збільшили посилки першої кляси на одного цента, то це дало б 500 мільйонів дол. Треба б збільшити і посилки другої, третої і четвертої кляс.

У СВІТІ

ДЕ ҐОЛЛЬ І СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН НАТАВРУВАЛИ СПІЛЬНО „інтервенцію ззовні" у комунікаті, проголошеному в Парижі наприкінці 9-денної візити Косиґіна у Франції. Вони ствердили в тому комунікаті, що В'єтнамська війна є „головною перешкодою для облегшення міжнародного напруження і встановлення бодай мирних взаємин між численними державами". Косиґін так швидко всів до совєтського джетового літака на летовищі Орлі під Парижем, що навіть не попрощався з французькими міністрами, які прибули на летовище з прем'єром Помпіду у проводі.

ЗДА НЕ ПРИПИНЯТЬ НАЛЕТІВ ПРОТИ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ — заявив державний секретар Дін Раск, який прибув 9 грудня ц. р. до столиці Південного В'єтнаму, — аж поки Північний В'єтнам з свого боку не відмовиться від частини своїх воєнних дій. „Ми не можемо припинити половину війни. Вони мусять припинити також свою половину" — заявив державний секретар. Перебування Діна Раска у Південному В'єтнамі збіглося з посиленою терористичною акцією комуністів, зі зростом втрат американського летунства над Північним В'єнамом. Внаслідок трагічної помилки один з американських літаків, викликаних на допомогу американському війську в битві проти більшого числа комуністів, скинув дві бомби також на американські позиції, при чому згинуло 16 американців.

АВЕРЕЛЛ ГАРРИМАН НАРАДЖУВАВСЯ В АЛЬЖИРІ впродовж 90 хвилин з тамошнім президентом Хуарі Бумеджієном у справі можливостей замирення у В'єтнамі. В Альжирі мають своїх представників однаково Північний В'єтнам, як і т. зв. В'єтнамський Комітет Визволення, себто в'єтконґ. Бумеджієн викликав їх обох до себе й поінформував про становище Америки, однак Альжир формально не взяв на себе ролі посередника.

ПРЕДСТАВНИК ЗАМБІЇ ГОСТРО ВИСТУПИВ ПРОТИ БРИТАНІЇ на Раді Безпеки ОН під час дебат над британською пропозицією щодо нових обмежених економічних санкцій проти Родезії. Міністер закордонних справ африканської Замбії, Сімон Копвепве, назвав політику Британії „злочинною, нечесною, дволичною, облудною, расистською і огидною" та жадав проголошення повного економічного бойкоту Родезії, де існує біло - расовий режим.

„ШЛЯХ З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ВІДКРИТИЙ" — заявив Косиґін під час свого минулотижневого перебування у Франції. Він обіцяв, що совєтський уряд не ставитиме перешкод тим совєтським громадянам, які захочуть еміґрувати на Захід, щоб з'єднатись з своїми родинами. У практиці Совєти все ще дозволяють на виїзд тільки старим і самітнім особам.

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ ҐУСТАВ VI ПЕРЕДАВ в минулу п'ятницю золоті медалі, дипломи і чеки по 60.000 дол. шістьом лавреатам нагороди Нобеля. Між ними були три американці — два дослідники рака й один дослідник атома, — один француз і двоє жидів, з яких одна письменниця живе у Франції, другий в Ізраїлі.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПОГОДИЛАСЬ З ФРАНЦІЄЮ щодо залишення у Німеччині 70.000 французького війська. У цій справі не буде ніякого додаткового договору, а французи залишаться в Німеччині, як довго Німеччина собі забажає. Так само залишається в Німеччині 70.000 британського війська.

НОВИЙ ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІЛЛІ БРАНДТ МАТИМЕ першу свою розмову з президентом де Ґоллем в четвер 15 грудня ц. р. У другій половині цього тижня відбудеться в Парижі великий з'їзд міністрів 15-ох членських держав Атлантійського Союзу (НАТО).

УККА ПЛЯНУЄ НА СІЧЕНЬ НАЙШИРШУ АКЦІЮ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ДІЯЧІВ КУЛЬТУРИ ТА ПРОДОВЖУВАНОГО НАРОДОВБИВСТВА В УКРАЇНІ

Консолідаційна Комісія бачить добрі вигляди на полагодження суперечностей в УККА, закликає до перерви в публічній дискусії

Ню Йорк. - Запляновано на січень 1967 р. найширша протестаційна акція проти арештів, засудів та переслідувань діячів української культури і проти продовжуваного комуно - московським окупаційним режимом народовбивства в Україні, заходи консолідаційної Комісії для наладнання суперечностей в Українському Конґресовому Комітеті, проєкти нових публікацій та бюджету на 1967-ий рік і ряд інших важливих справ були предметом нарад і рішень чергового засідання Екрекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, що відбулося тут в приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка минулої п'ятниці, 9го грудня, ввечері. Наради, в яких взяло участь 25 із 29 членів Екзекутиви, відкрив у хвилевій неприявності екзекутивного віце-президента Йосипа Лисогора та на переміну з п. Лисогором ними проводив проф. д-р Лев Добрянський. Згадавши на початку, що цим разом наради Екзекутиви УККА він вестиме англійською мовою, але часто від цього відступав, відповідаючи по-українськи. Принагідно згадав як він здивувався, коли за його недавніх відвідин в Кореї корейський принц І Ку почав і розмовляв з ним добре опанованою українською мовою. Принц одружений з американською українкою, від якої і вивчив її рідну мову та яка тепер плянує зорганізувати корейсько-українське товариство.

Справа СКВУ

Одною із перших на порядку нарад була справа Світового Конґресу Вільних Українців, заплянованого на листопад наступного, 1967-го року. Директор канцелярії УККА мґр Іван Базарко коротко поінформував про дотеперішні заходи і теперішній стан справи. В найближчі понеділок і вівторок, 12 і 13-го грудня, відбудуться в Торонті чергові наради Підготовного Комітету Пан-Американської Української Конференції для скликання Світового Конґресу Вільних Українців. Комітет складається з двох комісій: програмової з осідком у Вінніпеґу та організаційної з осідком в Ню Йорку. В заплянованих нарадах візьмуть участь від Програмової Комісії: президент ПАУК і Комітету Українців Канади о. пралат д-р Василь Кушнір, ред. Іван Сирник, мґр Іван Іванчук, новий директор КУК д-р Ярослав Кальба усі з Вінніпеґу, та п. Микола Плавюк і ред. О. Матла з Торонта. УККА і Організаційну Комісію репрезентуватимуть на цих нарадах п. Йосип Лисогір, д-р Матвій Стахів, ред. Ігнат Білинський та ред. А. Драган і д-р Володимир Михайлів, що заступає південно - американських членів ПАУК. Після нарад передбачена на вівторок вечір участь в громадському вічу, яке влаштовує Відділ КУК в Торонті. Не зважаючи на деякі песимістичні голоси, що появилися в нашій пресі, Екзекутива УККА бачить добрі вигляди на повне і успішне здійснення задуму та відбуття заплянованого СКВУ, що його вважається найважливішою подією в історії української діяспори та її вкладу у визвольні змагання українського народу.

Акція проти народовбивства

Ця акція безпосередньо зв'язана із вже давнішими та найновішими повідомленнями про нові хвилі арештів і засудів діячів української культури в поневоленій Україні та продовжуваного там окупаційним комуно - московським режимом народовбивства. Включення двох українських поетів, при цьому одного, що є високим старшиною терористичного совєтського МВД, в совєтську делеґацію до Об'єднаних Націй із спеціяльними завданнями зв'язків та виступів між українськими еміґрантами, скероване виразно на маскування нової хвилі червоного терору проти українців на батьківщині та послаблення протестаційно-оборонної акції українців в Америці. Реферуючи ці справи, директор канцелярії мґр Іван Базарко рівночасно з'ясував намічений в порозумінні з екзекутивним віце-президентом Й. Лисогором та іншими членами Екзекутиви плян протестаційної акції. Вона могла б відбутися головно в днях 21 і 22-го січня, під час відзначування роковин проголошення української державної незалежности і суверенности та соборности. В тому часі по всіх більших і менших громадах будуть влаштовані протестаційні віча, з максимальною участю не тільки місцевих громадян українського роду, але й американців, включно з репрезентантами федерального, стейтового та міських урядів. Відділи УККА дістануть у цій справі відповідні вказівки та матеріяли. Акція продовжуватиметься і поза 22-го січня.

Голова звітує

Президент УККА д-р Добрянський поінформував Екзекутиву насамперед про цілі і результати своїх недавніх відвідин в Кореї, яка — мавши власний страшний досвід з комуністичною аґресією на Далекому Сході. стає осередком оборони проти тієї аґресії на Дал. Сході. Нав'язуючи до своїх конкретних пропозицій праці УККА, що він їх видвигнув на попередніх нарадах Екзекутиви, проф. Добрянський детально розглянув зокрема такі справи, як святкування роковин Української Державности 22-го січня і Тижня Поневолених Націй та видвигнув у цій справі ряд конкретних суґестій.

Треба фондів

Кожна акція УККА зв'язана з видатками і навіть найкращі та найбільші пляни і задуми залишаться тільки плянами і задумами, якщо не буде відповідних фондів на їх переведення і здійснення — говорив касир УКК д-р Ярослав Падох, починаючи свій звіт. Рік, що вже минає, належав до пересічних у фінансовому відношенні. Прибутки досі виносили $97,334.52, а видатки $93.117.48, отже тепер на банковому конті УККА є $4, 217,04 готівки і тільки нові вплив и та максимальна жертвенність нашого громадянства в найближчих днях і тижнях може бути передумовою здійснення великих і корисних плянів УККА.

Надія на консолідацію

За обрану на попередніх нарадах Екзекутиви Консолідаційну Комісію, що має за завдання полагодити ті суперечності в УККА, які виникли на Дев'ятому Конґресі, звітував її секретар д-р Степан Ворох. Короткий звіт і заклик цієї Комісії надрукований вцілості в цьому числі. На тему звіту, як і взагалі консолідаційних заходів була ще довга дискусія.

Інформувати, чи ні.

Одним із предметів дебат цих нарад Екзекутиви УККА була проблема пресових звідомлень. Виникла вона у зв'язку із звітом п. Ю. Ревая про перебіг та його участь у громадському вічу на тему суперечностей в УККА, яке відбулося в Шикаґо. Д-р Стахів вважає, що наради Екзекутиви УККА не є публічні і преса повинна друкувати тільки офіціяльні повідомлення з канцелярії УККА. Подібну опінію висловив І. Білинський. Думку, щоб дати представникам преси вільну руку про інформування громадянства про кожночасні наради Екзекутиви УККА обстоювали д-р Добрянський, Й. Лисогір, А. Батюк, д-р Ґалан, Т. Миник, пані Пушкар, проф. Стерчо і зокрема д-р Ворох та інші. Ухвалено — приявні на нарадах редактори можуть інформувати про все, що вважають за відповідне та корисне і про що, на їх думку, громада повинна знати, і рівночасно висилати також і офіціяльні комунікати з канцелярії для тієї преси, яка не має можливостей висилати на наради Екзекутиви своїх представників.

Звіт Публікаційної Комісії

За Публікаційну Комісію, яка безпосередньо перед нарадами Екзекутиви відбула свої наради, звітував її голова д-р Матвій Стахів. Він поінформував про підготову манифесту УККА для відзначування всіми нашими громадами 50-річчя Української Національної Революції та відновлення Української Державности і про дві нові публікації, на які Екзекутива погодилася.

ПОВІДОМЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ УККА

Ню Йорк. — В четвер, 8 грудня 1966 року, в приміщенні Централі УККА в Ню Йорку, відбулося засідання Консолідаційної Комісії УККА, на якому обговорено можливості полагодження спірних справ, що виникли на IX Конґресі Американських Українців. В початкових зустрічах із заінтересованими в цьому сторонами, Консолідаційна Комісія ствердила щирі намагання всіх, що брали участь в попередніх розмовах, позитивно полагодити спірні питання. У зв'язку з цим Консолідаційна Комісія УККА звертається з проханням до поодиноких осіб і громадських установ стриматися від публічних дискусій, а до всієї української преси не друкувати матеріялів, чи полемічних статтей, які перешкоджували б розмовам у справі об'єднання всіх громадських сил в системі УККА, до часу, аж праця Комісії закінчиться й буде виданий остаточний комунікат. Учасниками засідання були: Йосип Лисогір (голова), інж. Степанія Пушкар (заст. голови), д-р Степан Ворох і д-р Петро Стерчо (секретарі), п. Антін Батюк, д-р Вол. Ґалан, інж. Остап Балабан, п. Лев Футала — як члени Консолідаційної Комісії УККА та мґр Іван Базарко — директор канцелярії. Із запрошених був на засіданні д-р Богдан Т. Гнатюк, голова ОДВУ. Пп. Ярослав Гайвас і інж. А. Ґудзовський заздалегідь вияснили свою неприсутність.

Ню Йорк, Н. Й., 8 грудня 1966 р.

За Консолідаційну Комісію УККА:

Йосип Лисогір в. р. (голова) — **д-р Степан Ворох** в. р. (секретар)

ЗДА звільнять хворих і ранених північно-в'єтнамських полонених

Сайґон. — Американські військові власті рішили звільнити хворих і ранених північно-в'єтнамських полонених. Здогадуються, що таке рішення прийнято після розмов „подорожнього амбасадора" Аверелла Гарримана з альжирськими державними провідниками. Хоча північно-в'єтнамські комуністи не погодились були на пропозицію відбути нараду про обмін полоненими, проте американські й невтральні кола сподіваються, що такий односторонній американський жест спонукає Північний В'єтнам до звільнення також американських хворих і ранених полонених. Американці мають лише 17 північних в'єтнамських військовиків, бо американці з правила передають полонених комуністів південно-в'єтнамським військовим властям. Гадають, що південно-в'єтнамські власті погодяться на суґестію американців — звільнити отаких хворих і ранених військовиків, членів реґулярних північно-в'єтнамських частин, схоплених в полон у Південному В'єтнамі. Виявляється, що негайно після від'їзду Гарримана з Альжиру прийшов до альжирського міністра закордонних справ Абделазіса Бутофліки комунокитайський амбасадор і переконував альжирського міністра, щоб Альжир не брався за мирове посередництво у В'єтнамській війні. Це ще раз потвердило відому правду, що Комуністичний Китай постійно нацьковує Північний В'єтнам до продовжування війни.

В Ню Йорку відбувся вечір фолкльору поневолених народів

(М. Ш.). — В суботу 10 грудня ц. р. заходами прихильників АБН в Америці відбувся в Ню Йорку в залі Фешен Інституту вечір фолкльору поневолених Москвою народів. Вечір відкрив голова Міжнародного ПАБНА д-р Іван Дочев, а програмою керував секретар цієї організації п. Чарлз Андреанський. Програма вечора складалася з виступів білоруського хору „Калінка", молодечого хору осередку СУМА в Ню Йорку, українського скрипаля Р. Венке, піяніста - естонця П. Тобіяса і танцювальних гуртків естонців, кавказців, мадяр і українського танцювального гуртка Осередку СУМА ім. ген.-хор. Чупринки, під керівництвом п. О. Ґензи. Українським молодечим хором дириґував д-р І. Соневицький, який також акомпаніював українській танцювальній групі. Вечір був вдалою імпрезою, що яскраво представила фолкльор поневолених народів.

Йонкерс відзначив бенкетом 50-ліття 8-го Відділу УНСоюзу

В неділю, 11-го грудня, в авдиторії місцевої української католицької школи в Йонкерсі відбувся ювілейний бенкет для відзначення 50-ліття існування і праці 8-го Відділу УНСоюзу. Товариства „Подільська Січ". На цьому бенкеті вшановано теж 45-ліття праці на постах секретаря, а раніше предсідника, Відділу Василя Мандзія та довголітніх членів УНСоюзу Омеляна Тутка і Кляфіру Оліяр, які одержали в подарунку від УНСоюзу золоті годинники.

Бенкет започатковано американським гимном, що його відспівала пані Чирко та молитвою і коротким словом місцевого пароха о. декана Василя Клоса. Опісля відкрив бенкет голова Відділу Володимир Козіцький, вітаючи гостей та переповідаючи коротко основні факти з діяльности Відділу та вичисляючи заслуги УНСоюзу для української громади в ЗДА і для України. Дальше ведення програми передав він мґрові Володимирові Черевкові, який виконував обов'язки тостмайстра. Привіт від Екзекутиви У. Н. Союзу виголосив заступник головного предсідника і керівник рекордового Відділу Володимир Сохан, висловлюючи признання піонерам — будівничим УНСоюзу та заявляючи, що УНСоюз ітиме дальше накресленим ними шляхом до ще більшого росту і розвитку. Вкінці свого слова В. Сохан склав подяку і ґратуляції Василеві Мандзієві за його 45-лігню працю для Відділу та УНСоюзу і вручив йому почесну грамоту від Екзекутиви. Опісля відбулося святочне вру-

(Закінчення на стор. 3-ій)

125-річчя з дня народження М. Драгоманова відзначено урочистою конференцією в УВАН

Ню Йорк. — Влаштовану тут у неділю 11 грудня Українською Вільною Академією Наук урочисту конференцію для відзначення 125-річчя з дня народження Михайла Драгоманова відкрив вступним словом президент УВАН у ЗДА проф. Олександер Архімович. У своєму слові він підкреслив величність постаті М. Драгоманова, згадав про його сина Світозора Драгоманова, що очолював Комісію УВАН для вивчення праць М. Драгоманова, і опісля привітав присутніх членів родини: Люсю Драгоманів-Демиденко та її чоловіка інж. Іллю Демиденка, голову Фундації УВАН в Рочестері. З черги проф. Володимир Міяковський, керівник Музею - Архіву УВАН висловив подяку родині Драгоманових за передані до Архіву родинні архівні матеріяли. Проф. Петро Одарченко у своїй доповіді подав багатий матеріял про Михайла Драгоманова, дослідника українського фолькльору. Д-р Степан Ріпецький висвітлив вплив і поширення ідей Михайла Драгоманова в Західній Україні. До конференції Музей-Архів приготовив експозицію праць Михайла Драгоманова та фотографій його і родини.

Окружна Рада СУА влаштувала пресовий вечір

Ню Йорк. Окружна Рада Союзу Українок в Ню Йорку влаштувала в неділю 11-го грудня в одній із заль Українського Інституту Америки вечір, присвячений проблемам газетної інформації. Вечір відкрила від Головної Окружної Ради пані Ольга Соневицька, а пресова референтка пані Еля Процюк, яка проводила, пояснила практичну ціль тієї імпрези: дати поради тим членам Союзу Українок, які надсилають до преси звідомлення з різних зборів та інших культурних чи товариських імпрез гієї жіночої організації. Ред. Іван Кедрин говорив про характер дописів та інформаційні репортажі, ред. Олег Звадюк доповідав англійською мовою про суть газетних інформацій, Юрій Тамарський доповідав про фото- і кінематографію, як засіб документарної інформації, ред. Сватослав Новицький оповідав про процес творення й висвітлювання телевізійних новинок, а пані ред. Лідія Бурачинська інформувала про жіночу пресу, її характер і потреби. Після доповідей приявні ставили різні запити доповідачам.

В ТОРОНТІ ПОМЕР о. МИХАЇЛ ГОРОДИСЬКИЙ

Торонто. — В п'ятницю 9 грудня ц. р. помер душпастир багатьох українських гр. кат. парохій в Галичині, востаннє на еміґрації о. Михаїл Городиський. Закінчив своє трудолюбне життя в себе дома, зараз після повернення з церкви, де відправив ще Службу Божу. Похорон відбувся в понеділок 12 грудня ц. р. з Катедральної Церкви в Торонті на місцевий цвинтар.

Юліяна Осінчук концертувала у користь Пласту в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю 11 грудня ц.р. відбувся на великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку ціловечірній концерт 14-річної піяністки Юліяни Осінчук, пластунки, з чистим прибутком у користь Пластової станиці Ню Йорку. На програму концерту склалися твори Шумана, Шопена, Брамса, Форе, Дебюссі, Коса-Анатольського, Колесси, Лисенка й Бартока та, на наддаток, з власної композиції піяністки „Весна". Пані Евстахія Гойдиш представила молоду піяністку та дякувала їй за її доброзичливість, з якою піяністка-пластунка прийшла з видатною допомогою своїй пластовій організації. Подібну подяку склала пані Марта Ярош після закінчення концерту. Заля була вщерть повна. Після концерту Пластова станиця приймала приявних часм- кавою, сполучивши таким чином мистецький характер вечора із товариським.

„Чорноморська Січ" веде в табелі АФЛіґи

„Чорноморська Січ", Ню-арк перемогла минулої неділі, 11-го грудня, дружину Мадярського СК на його грищі в Ню Бронсвік з рахунком 5:1. Цією перемогою в мистецьких змаганнях закріпилися футболісти „Чорноморської Січі" на першому місці табелі Американської Футбольної Ліґи, маючи на свому конті 20 : 2 точок і 34 : 13 відношення воріт. У минулонедільній зустрічі ворота для „Чорноморської Січі" здобули: Шорт 3, Чайка 1 і Чижович 1.

Дружина аматорів „Чорноморської Січі" здобула минулої неділі перемогу 5 : 2 над „Спартою" у змаганнях другої рунди гор за футбольну чашу стейту Ню Джерзі,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Банкрутство комунізму

Уже тепер большевики приготовляються до бучних святкувань 50-ліття „жовтневої революції". Однак, вся їхня хвальба про осяги комунізму за минуле півсторіччя належатиме до тієї самої забріханої пропаганди, що є одною з найбільш характеристичних рис бальшевицького правління. Насправді дотеперішніх 49 років доказали повне банкрутство комуністичної доктрини і комуністичної системи.

Заповітна мрія про світову революцію та опанування комунізмом цілого світу — просто смішна на тлі сучасної дійсности. Комунізм перестав існувати, як монолітний світовий рух. На місце єдиного керівного світового комуністичного центру в Москві — постали два центри, в Москві й Пейпінґу. Ворожнеча між цими центрами дійшла до такого ступня, що кожний з них був би радий, якби його противник вплутався у війну з „американськими імперіялістами" і втратив у тій війні свою експансивну силу. Европейські сателіти Москви демонстрували свій гін до волі кривавими заворушеннями у Польщі та Східній Німеччині і національним повстанням на Мадярщині та й після того раз-у-раз демонструють вони свою нехіть підкорятись диктатові Москви. Після Юґославії, яка перша збунтувалась проти московської політично - економічної диктатури — пішли в лагіднішій мірі й інші сателітні країни. Останнім часом лідером такого „бунтарства" стала Румунія.

Не тільки виявлення злочинів Сталіна і пізніший упадок всесильного Хрущова, і не тільки ворожнеча між Москвою і Пейпінґом, а й господарська мізерія в Совєтському Союзі, комуністичному Китаї та в їхніх сателітних країнах довели до раптового зменшення членства в колись могутніх західних комуністичних партіях, особливо італійській та французькій. Зрештою, в обох цих партіях є прихильники Москви або Пейпінґу, і тому вони також не являють уже собою монолітних організацій. Колись двомільйонова індонезійська компартія перестала існувати, і всіх найвидатніших членів її або вбито або вони переховуються чи втекли до Китаю. В Індії, після китайської інвазії 1961 року, прийшов ще не офіційний, але фактичний зворот від невтральности до орієнтації на Америку, як оборонця проти потенціяльної загрози збоку китайського сусіди. Всі азійські країни, за винятком Північного В'єтнаму, що своє існування завдячує слабості післявоєнної Франції, та Північної Кореї, що своє існування завдячує трагічній помилці Америки, явно або скрито вдоволені, що ЗДА поставили рішучий спротив комуністичній аґресії у В'єтнамі. В Африці скинуто прокомуністичних диктаторів Ахмеда Бен Беллу в Альжирі і Кваме Нкрумаха в Ґані, і ні одна африканська країна не стала комуністичною — всупереч найбільшому допливу комуністичних грошей, зброї та підривних аґентів. У Західній гемісфері єдина Куба стала комуністичною, також завдяці первісній американській підтримці „ліберального" Кастра. Який „рай" панує на Кубі свідчить факт, що тамошні громадяни можуть набувати на харчові картки лише по 3 фунти рижу і 3 фунти м'яса на особу місячно та один банан на тиждень. Зрештою — 50.000 політичних в'язнів все ще караються у кубинських кацетах, а 30.000 кубинців втекли до Америки.

Ще за Хрущова слухали ми чванькуваті заяви, що Совєтський Союз „наздожене і пережене" Америку в продукції „на душу населення" і що СССР „угробить" вільний світ. Тепер всі комуністи в СССР і поза ним розуміють, якими смішними були ці твердження. Найбіднішими в СССР є запроторені до колгоспів і радгоспів селяни. Тільки 3% засівної площі в СССР є в приватних руках, але вони постачають 60% усієї продукції яєць та картоплі і 40% продукції м'яса, молока та городини. Тримаючи в нужді 250 мільйонів народу і примушуючи все ще жити по дві-три родини в одному помешканні в усіх більших совєтських містах, з однією кухнею і часто без лазнички, большевицький уряд досягнув великого розвитку у військовій та космічній технології. Але в СССР все ще продукується, наприклад, 1/15 кількости автомобілів, продукованих в Америці. Зате створилась в усіх комуністичних країнах нова верства державних капіталістів - галапасів: партійно - державна бюрократична верхівка.

Маркс не передбачив ані розвитку промислу на базі співпраці власників і робітників, ані державного соціяльного законодавства, ані непереможности людської індивідуалістичної вдачі. Існують ще сильні комуністичні армії, існують грізні поліційні апарати, але все це вже тільки зовнішні атрибути всіх імперій, які стоять на глиняних ногах.

В. Качмар

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ — ПОДВИЖНИК ЄДНОСТИ

Серед української спільноти Митрополит Андрей Шептицький відомий як Великий Митрополит. На Заході, зокрема в Римі і в Британії, нашого незабутнього Митрополита записано в різних творах церковної літератури, як Подвижника Єдности Східньої та Західньої Церков. Точніше треба висловитися приблизно так: у християнському світі Митрополит Андрей Шептицький відомий як апостол замирення поміж Христовою Церквою на Сході і на Заході. Звітодавці з Другого Ватиканського Собору стверджували, що саме глибокі думки нашого Митрополита Андрея про замирення поміж церковним Сходом і Заходом домінували в Базиліці св. Петра: „Щоб усі були одно!"

Господь обдарував Митрополита Андрея вийнятковими багатствами серця і ума. Для вчених християнського світу Митрополит Андрей церковний законодавець, реформатор і апостол віри, любови та всепрощення. Для нас, українців, духовий портрет Митрополита Андрея — це правдивий князь Церкви і духовий провідник народу, а водночас смиренний пастир повіреного Йому стада. Для чужинців Митрополит Андрей — це людина з пророчим видінням майбутнього Христової Церкви. І такий був Митрополит Андрей, що за словами св. Августина заслуговує на таку ось характеристику: „Що знаменує велетнів духа? Це факт їхнього покликання! Вони своїм умом сягають понад людство, а проте визначає їх глибока покора"! І тому не диво, що це англійці після другої світової війни внесли прохання до Ватикану почати беатифікаційний процес Митрополита Андрея Шептицького. Бо, як твердять англійські віруючі учені, Митрополит Андрей — найбільш маркантна постать останніх сторіч історії Вселенської Церкви.

А втім, щоб повністю накреслити великий образ життьового подвигу Митрополита Андрея, потрібно ще більшої віддалі часу від дня Його смерти. І це зможуть зробити не тільки українські, але й чужі історики. Це важливе завдання, бо ледве чи людське перо й слово здатні віддати всю велич неповторних діл Великого Митрополита Андрея Шептицького.

Годиться відмітити, що жив, проповідував і навчав Митрополит Андрей у часі фаталістичного декаденсу культури та кризи моралі. В одній своїй проповіді до питомців Духовної Академії у Львові Митрополит сказав такі пророчі слова: „Червоний демон злоби та нищення залле, мабуть, незадовго цілу Европу. Світ погрузне ще глибше в намул аморальности, тому потрібно Христовій Церкві ревних і на велику жертву готових священнослужителів".

Знаменне, що Митрополит Андрей не залишив свого стада в часі приходу російських військ на західньоукраїнські землі в 1914 р. і в часі заливу червоною армією тих земель у роках 1939-44-их. Навпаки, в тих роках чорної смути, це Він - Митрополит Андрей підготовив новітніх Ісповідників, навіть мучеників віри Христової. Це Він вибрав о. ректора д-ра Йосифа Сліпого на свого наслідника. Це наш Слуга Божий, Митрополит Андрей, не боявся терпінь і офіри, а прохав Святішого Вітця Папу Пія XII дозволити йому вмерти мучеником за майбутнє Церкви та народу в Україні. „Як духовий пастир отого бідного народу, що так багато страждає, чи не маю права вмерти за його спасіння?" — писав до Папи Митрополит Андрей.

Після смерти Митрополита Андрія у жалобній проповіді в Римі у церкві св. Атаназія італійський єпископ Ферро, віддавши останню почесть Покійному, зацитував Його слова, кажучи: „В одній проповіді до найближчих своїх співробітників у каплиці Митрополит сказав, що під час панування большевицького режиму Бог дозволив нашій Церкві й нашому народові жертвувати на майже мученицьку смерть"! Тоді напевно мав на думці Митрополит Андрей не тільки мільйонові жертви штучного голоду в Україні, 26 українських православних владик з Митрополитом Липківським у проводі, але напевно бачив очами своєї благородної душі й майбутню мученичу смерть владик Української Католицької Церкви, сотні тисяч священиків і мирян!

Вступивши на митрополичий престіл у Львові в 1900 р., Митрополит Андрей таки першого дня у Святоюрському храмі, як найвищий пастир українського народу й голова нашої Церкви, проголосив своїй пастві, чого вимагатиме від неї: „Приношу вам любов і цієї любови вимагаю від вас"! І насправді, любов і праця Митрополита Андрея для нашого народу була така всебічна й жертвенна, що до Нього в найбільшій мірі стосуються слова Франкового „Мойсея": „Все, що мав у житті, він віддав для одної ідеї. І горів і яснів і страждав і трудився для неї". Він — засновник шпиталів, музеїв, бібліотек, захоронок і шкіл, був реалізатором, свідком і апостолом ласки Божої. Англійський учений, побачивши у Львові Український Національний Музей, заявив: „Якби тільки заснування оцього музею було ділом Митрополита Андрея, то й цього доволі, щоб Його ім'я було записане в історії".

Біографія Митрополита Андрея — це історія нашого народу. Чужинці підкреслюють, що Митрополит Андрей поставив перед сучасними богословами епохальні проблеми до розв'язання! Вони відзначають, що це була постать, „неначе вирвана з доби Церкви та античних патріярхів". Дехто порівнює нашого Митрополита з папами першого ренесансу. Інші бачать у Ньому Атаназія, Василія, Амвросія або Хризостома - аскета - пустельника. І де тільки не появлявся Митрополит Андрей у скромній чернечій рясі, Він справляв враження могутніше, ніж інші в пурпурі чи в золоті. А з'являвся наш Митрополит завжди і всюди там, де була потреба рятувати справу віри Христової, справу українського народу.

Митрополит Андрей залишив українському народові неначе заповіт нашої національної єдности. За німецької окупації, у 1942 р., Митрополит видав послання, що починається словами: „Ідеалом нашого національного життя є наша власна Християнська Україна"! Дізнавшись про роз'єднання одного політичного табору, Митрополит писав: „Для осягнення наших національних ідеалів треба нам єдности, бо навіть при найбільшій єдності і найбільш посилених змаганнях з нашого боку обставини можуть скластися так, що їх не осягнемо. Тому треба нам, оскільки це можливо, усунути всякі роздори і всіма силами змагати до осягнення якнайбільшої єдности..."

До цих слів Митрополита не треба під цю пору нічого додавати. З уваги на посилений наступ ворога на українську субстанцію так на землях України, як і у діяспорі, вони набирають особливої актуальности. І якщо культ Митрополита має бути не формалістичним повторюванням Його слів, але в першу чергу наслідуванням Його безсмертних діл, то чинники, відповідальні за нашу сучасну „распрю", а зокрема в цій країні нашого поселення, повинні поробити негайні висновки з цього послання Слуги Божого Андрея!

М. Ценівський

У КОРІННІЙ РОСІЇ

I

Англійський письменник, полковник Ван дер Повст, відбувши у 1964 році подорож по СССР, описав свої враження в книжці, що появилася друком у Лондоні та Ню Йорку. Ван дер Повст з походження бур, народженець Трансваалю (Трансвааль, незалежна республіка, від 1910 р. став провінцією Південно-Африканського Союзу). У розмовах з совєтськими людьми він завжди ставав в обороні Англії та З'єднаних Держав, хоч не забував про гріхи Великої Британії з часів англо - бурської війни 1899-1902 рр., коли Велика Британія перша в світі створила концентраційні табори для бурів.

**

Ван дер Повст пише, що зі своєї подорожі по СССР набрав враження, що москалі — примітивні люди. Подорожуючи по корінній Росії, він мимоволі порівнював їх із своїми примітивними землякам в Африці — муринами. Москалі з прадавніх часів знані зі своєї „общини" (комуни), а комуна — це прикмета первісних людей. Автор знає в Африці який тузінь примітивних племен, які — не маючи поняття про московський комунізм — живуть на спосіб московської комуни. Ватажок такої муринської комуни має абсолютну владу і не рахується з почуваннями своїх підданих. Зовсім так, як у Совєтському Союзі. Іван Грозний, Петро Перший, Сталін — мають свої праобрази у тих африканських ватажках.

**

Уже першого вечора після приїзду до Ленінґраду Ван дер Повст відвідав театр. Програма була мішана — трохи музики Шостаковича, балет і вар'єте. Опісля два комедіянти виконали співанку п. з. „Та це лише дещо". Зміст цієї співанки такий: „Можемо нарікати на бюрократизм, але не маємо такого закону, щоб усіх бюрократів зібрати в один мішок. — Чи чули ви, що жінки аж так тужать за своїми чоловіками, які працюють на цілинних землях, що чоловіки подорожують літаками над Чорне море, щоб там їх відвідати? — Чи знаєте, що недавно наші журналісти відвідали зразковий колгосп, побачили там кілька пар рогів і написали в часописах, що то за гарних бугаїв вони бачили? Але то були не бугаї, а корови..."

**

В „палаці одружень" у Ленінґраді чекало кільканадцять пар. За столом сиділа урядниця і депутатка районової ради. Урядниця виголосила патріотичну марксоленінську промову. Молодята підписали заяву, урядниця дала їм папірець, злучила їх руки, радіо заграло „Синій Дунай" Штравса. Молодята від'їхали. І на тому кінець.

Ван дер Повст поїхав таксівкою з молодою дівчиною, провідницею „Інтуристу".

— Яку суконку хотіли б ви мати до шлюбу? — спитав він.

— Само собою, білу!

— З довгим шлепом? З квітами та дружками?

Дівчина зачервонілася:

— Ні, я гадаю то було б задорого. Я мала б коротку суконку, але не аж таку коротку, як та молода.

— А музика? Чи не схотіли б ви вінчатися з музикою, за церковним обрядом?

— Музика, це було б дуже гарно, але без церковних обрядів. Я не християнка.

Ці останні слова були сказані як лекція, вивчена у школі. Я переконався пізніше, — пише Ван дер Повст, — що ця дівчина не була аж такою байдужою до церкви, як можна було здогадуватися з її заяви. Вона відкидала релігію, бо так від неї вимагає держава. Одного разу в „Ермітажі" вона сказала мені: „Я хотіла б показати вам образ Христа, який я дуже люблю". — і повела мене до „Розп'яття Христа" пензля Пусена*. — „Чому вам так подобається цей образ?" — спитав я. — „Бо Христос зображений тут не як слабодух, а як сильний чоловік, який не зважає на біль".

* Пусен Микола (1594-1665), найславніший і найбільш характеристичний французький маляр XVII століття. Крім згаданого вище образу Христа, слід згадати його „Муки св. Еразма", „Сім Святих Тайн", „Збирання манни".

ХАТИ-ТОПТАНКИ

У багатій Україні, окупованій Москвою, щонайменше десять років наперед вирубали ліси... А люди ж не житимуть під голим небом. Як бути? Нестача лісу і разом з тим цегли змусила українське населення вдаватися до правічного будування хат - топтанок. Сходяться люди, жінки місять глину з соломою, а чоловіки топчуть. Так зводиться хата - топтанка.

Ростуть хати - топтанки на колись лісистій Київщині, ростуть, як гриби в дощ, і на степових просторах — Полтавщини, Сумщини, Харківщини...

З кореспонденції Івана Білика, надрукованої у „Літературній Україні" про село Руську Поляну поблизу Черкас, як у краплі води — трагедія українського села. Збудувати хату на селі — справжня проблема. Насамперед бракує матеріялів. Дістати ж будівельний матеріял — дошки, стовпи, цвяхи, цеглу — законним шляхом — марна річ! Можна купити десь „на руках", як каже кореспондент, у спекулянтів. Тоді обходиться він у круглу копійку, бо в такий спосіб доводиться платити втридорога. Але де в таких випадках беруть будівельний матеріял т. зв. спекулянти, коли, відома річ, режимники ліквідували всяку приватну власність і все перебуває в руках московсько - большевицької імперії.

Вихід із скрути? Будувати хату - топтанку. Чи не трагічно виглядають ці хати-топтанки на українській землі, порівнюючи з ближніми т. зв. показовими селами, чи вірніше сказати потьомкінськими селами, що їх тепер режимники насаджують в Україні?...

Хати - топтанки... Це не лише злидні. Це, запляноване Москвою, викорінювання найменших слідів українського національно - будівельного мистецтва. Навіть те, чим большевики намагаються показати видимість достатку, виглядає по-касарняному. У тій же Руській Поляні під Черкасами на головній вулиці побудовано будиночки, схожі один на одного, м'яко кажучи, мов дві краплі води — на один копил, серед яких навіть постійний мешканець блукає, вгадуючи свою оселю.

Хтось був подав думку, що на Закарпатті українці мають гарні традиції чудової української хати. Деякі сміливці їздили навіть по науку до тамтешніх будівничих.

Але як же здійснити цю науку на практиці, коли немає того, без чого годі й заходжуватися біля нової хати? Залишається одно: жінкам місити глину з соломою, а чоловікам топтати. Будувати хати - топтанки.

П. Панасенко

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ГОЛОС ЧИТАЧА

Придержуймось історії

Як колишній Усусус і учасник листопадових подій 1918 року, вважаю за відповідне спростувати деякі помилки і переінакшення історичних фактів, які я прочитав у „Слові" д-ра В. Ґалана, вміщеному в ч. 223 „Свободи". Хочу вірити, що ті помилки постали при переписуванні „Слова" до друку, бо не думаю, щоб д-р Ґалан, сотник УГАрмії, забув хід тих подій. Такого не забувається!

Думаю, що д-р Ґалан признає мені рацію, що всякі зміни історичних фактів погано впливають на молодші ґенерації.

У „Слові" читаємо: „1-го листопада 1918 року, по 4-літній світовій війні, українські стрільці запасних австрійських полків зайняли столицю Західньої України, Львів, проголосили в Галичині, Буковині та Прикарпатті українську владу і поклали основу до створення стотисячної УГАрмії..."

Твердже, як теж подає і „Історія Українського Війська":

„Переворот і зайняття Львова підготовив і доконав Український Військовий Секретаріят, переіменований потім на Українську Генеральну Команду, в склад котрої входили: пор. І. Бубела (з австрійської армії), от. Н. Гірняк (УСС), пор. Старосольський (УСС), пхор. Д. Паліїв (УСС), що був мотором і душею перевороту, от. Ґорук (УСС), чет. Іванчук (австрійська армія), сот. Черський (австрійська армія), пор. Гнатевич (УСС), пор. Цьокан (УСС), пор. Мартинець, пор. Рудницький, чет. Огоновський (австрійська армія) і інші старшини штабу, що його очолював полк. Д. Вітовський, котрий, в порозумінні із Національною Радою, дав наказ відібрати від австрійців владу (мимо їх волі) і зайняти Львів, спершися на тих силах, які були під рукою, а саме українці - вояки з 15 і 19 пп. та 41 і 50 куренів австрійської залоги. Всього вояків і цивільних 1500 стрільців".

„Основу до створення УГармії дала І-ша Бриґада УСС"...

„Українську Державну Владу у Львові і в Краю проголосила 19 жовтня 1918 року Українська Національна Рада з осідком у Львові".

Отож, не „стрільці проголосили владу", як пише д-р Ґалан. І далі: не тільки „галицьких стрільців" могили вкрили західньоукраїнську землю, але й наддніпрянців, бо у боях за Львів були загін от. Долуда і ін...

Зате признання д-рові Ґаланові, що не зробив з листопада панахиди.

мґр Н. Рибак
Шикаґо, Ілл.

Припала їм „велика честь"

Молодого українця В. Руденка забрали служити на Далекий Схід в армії. Далеко від України, від рідного гнізда він звернувся з просьбою до київського часопису „Молодь України" розповісти, що робиться в його рідному селі Маньківка на Черкащині.

Що ж казати? — сам себе запитує секретар Маньківського комсомолу в часописі з 4 листопада, і починає перечулено - лірично: „Посвосму красива Маньківка, коли достигають вишні. Здається, ніби наречена уквітчалась і завмерла в чеканні коханого. А недавно із-за тинів звисали важкі антонівки, яблуні засипали вулиці розкішними плодами".

Не маючи далі сказати нічого істотного, секретар заходився вихваляти майбутнє Маньківки, яке нібито прийде після закінчення п'ятирічки: буде споруджено стадіон, виросте із скла й бетону багато поверхова крамниця, збудують великий готель, ресторан...

А про нинішнє комсомольський секретар сказав таке: „Нашим дівчатам, дояркам колгоспу ім. Островського припала велика честь від імени комсомолії Черкащини покласти вінок біля мавзолею Леніна в Москві".

Ол. Марітчак

„РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ"

2.

Першим моїм кроком по обнятті ЛОУ була авдієнція у нашого князя Церкви Митрополита Кир Андрея Шептицького, якого я повідомив про обняття ЛОУ українцями. Митрополит прийняв це моє повідомлення з великим вдоволенням, побажав нам успіхів і дав нам своє пастирське благословення. Зараз по розпочатті урядування, по численних зголошеннях урядовців приведено будинок до порядку, а для наладнання адміністрації створено 12 відділів ЛОУ, з яких найважливіший, бо внутрішньої адміністрації обняв д-р Михайло Росляк, адвокат з Чорткова. Львівське староство перебрав д-р Семен Шевчук, відомий львівський адвокат, а головним секретарем ОЛУ став Михайло Стефанишин.

Зараз на другий день по призначенні мене головою ЛОУ заскочила нас така подія: до мене зголосився знов мґр. Лев Ребет із запрошенням до Ярослава Стецька на год. 4-ту по полудні. Я прибув з мґр. Ребетом до приміщення на площі Смольки ч. 3 на побачення з Ярославом Стецьком і чекав там терпеливо до год. 5-ої по полудні. Це вже видавалось мені задовго і я з деяким невдоволенням повернувся до свого бюра.

Десь вечером того дня дізнався я, що в приватнім мешканні Ярослава Стецька відбувалася в призначений на побачення час ревізія і що Я. Стецько арештований німцями. Водночас німці заарештували інших членів ОУН, і ці арештування викликували зневіру до німецького проводу та загрозу дальших арештувань, при безлічі дуже часто безпідставних доносів. Що більше — ми зачували, що німецькі офіцери мали претенсію до будинку, де містилося ЛОУ, і тоді ми вирішили повідомити головнокомандуючого німецького ґенерала про обняття українцями ЛОУ.

Я поїхав з моїм заступником мґр Ярославом Спольським до головної кватири німецької армії при вул. Академічній і там ми повідомили начального ґенерала про факт обняття українцями адміністрації Львівської области та будинку ЛОУ. Генерал прийняв нас на диво дуже ввічливо, був радий з обняття українцями адміністрації краю і навіть хотів нам дати відповідну апробату на письмі. Ми прийняли заяву генерала до відома і тоді вже могли з деяким спокоєм провадити дальше адміністрацію Львівської Области, при чому допомогли нам зорганізовані вже в краю повітові староства та численні дальші зголошення до співпраці збоку наших кваліфікованих до урядування в адміністрації громадян.

В справі критичних зауважень відносно Акту 30 червня 1941 р. хочу подати такий факт: коли я в половині липня 1941 року мусів поїхати в урядових справах до Золочівського повіту, то по дорозі (а їхав я автом) майже в кожному селі бачив транспаранти, вбрані зеленню і квітами, з написом великими буквами: „Бандера, вертай до Краю!" Також слід зазначити, що після обняття українцями ЛОУ наспіли до нас численні привіти з краю та від Управ Обласних Управлінь зі Станиславова, із Тернополя. Особливо зворушливий привіт і пропозицію обняття Львівським управлінням управи цілої Галичини від д-ра Княжинського зі Станиславова, який також відповідно доцінював Акт з 30 червня 1941 року.

Українське ЛОУ діяло до 31 липня 1941 року. Про ліквідацію ЛОУ німцями подавав я вичерпні звідомлення в українській пресі. Тут коротко подам, що перше повідомлення про ліквідацію ЛОУ в дні 30 липня 1941 р. вечером мало доволі некультурний і, можна сказати, брутальний характер. Провідник німецької групи офіцерів зажадав від мене опорожнення будинку до наступного дня, повідомляючи одночасно, що управу дистрикту Галичини обіймає новоназначений німецький губернатор Ляш.

На другий день ранком ситуація змінилася. Прийшла до мого кабінету знов група німецьких офіцерів вже в меншому складі і провідник групи в культурний спосіб представившись мені, подав своє прізвище: „граф Ляріш" і заявив: „Українське ЛОУ є зліквідоване, однак для нього твориться ліквідаційна комісія під моїм проводом і для цієї комісії призначається відповідне приміщення при площі Смольки ч. 3. До ліквідаційної комісії призначається німецького дорадника в особі окружного старости з Холму Гаґера, з тим, що для нього і його урядовців мають бути призначені дві кімнати. Урядовці Українського ЛОУ одержать усталену нами платню, а ліквідаційна комісія має діяти до 1 січня 1942 року".

Я прийняв цю заяву німецького висланника до відома, і зараз опісля явився в моїм бюрі окружний староста Гаґер, з яким я мав обговорити справи ліквідації ЛОУ. Як я опісля довідався, зміну заховання німецьких висланників спричинив полковник д-р Ганс Кох, який знаходився в дні 30 липня 1941 р. в почеті німецьких офіцерів. Він знав мене ще з часів ЗУНР і українсько - польської війни та з часів моїх позицій за Польщі. Він оповів мені в якийсь час опісля, що завдяки його інтервенції я не був тоді арештований і засланий до табору.

Як виходить з вище представленого стану речей, німці не були консеквентні. Коли ж вони створили ліквідаційну комісію для українського ЛОУ, то тим самим признали його леґальність, а в консеквенції важність Акту з 30 червня 1941 р. і створеного на його підставі Уряду, від якого вийшло рішення обняття ЛОУ та призначення мене на голову цього Управління. З другої сторони німці не признали офіційно Акту з 30 1941 р., а голову Уряду, Ярослава Стецька, арештували. Це вже парадокси тодішніх відносин.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ню Гейвен, Конн.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

(М. Я.) Старанням Українського Конгресового Комітету, врочисто відсвятковано Листопадові Роковини. 29-го жовтня відбулася в залі Української Католицької Церкви святочна Академія в пошану 48 річниці проголошення ЗУНР. Перед Академією, був апель Українських Комбатантських Організацій і організацій молоді, Пласту і СУМА. Звіт відібрав п-полковник Михайло Ліщинський. Академія почалася національними гимнами. Американський гимн відіграла на фортепіяні Христя Добчанська, студ. Альбертус Магнус Коледж. Український відспівали всі присутні.

Академію відкрив голова Відділу УККА д-р Михайло Снігурович. Він підчеркнув вагу Листопадового Акту, як чину соборницького, як вияв волі українського народу на всіх його землях жити у вільній Українській Державі. Основну доповідь виголосив п-полковник Михайло Ліщинський з Філядельфії, який начеркнув історичне тло Листопадового Зриву та вказав на національне і історичне його значення як чину, який спрямував український народ, а зокрема вітку на західних землях в напрямі осягнення незалежности і соборности. За ним прийшли свідомі, послідовні змагання, які остаточно доведуть до реалізації нашої мрії — до Вільної Соборної України. Доповідач звернувся з палким апелем до колишніх вояків Першої Української Дивізії УНА стати в передові лави громадських працівників на еміграції; щоб ділами дати приклад молоді і заохотити її до праці для добра української спільноти в діяспорі і для добра рідного краю.

В концертовій частині А. Сальво (чельо) і проф. Ю. Цибрівський (фортепіян) відіграли „Сонату I, Е-моль оп. 38" (перша частина) Иогана Брамса і „Баляду оп. 20" Лева Ревуцького. Прегарною була мелодеклямація пані О. Петрончак: „Перше Листопада" Романа Купчинського і „Спіть, хлопці, спіть" — Богдана Лепкого, при фортепіяновому доспроводі п. Г. Петрончак, студентки музичного коледжу Гартфордського Університету — (музика Б. Вахнянського). Чудово теж була „Осіння казка" — Лесі Храпливої у виконанні місцевої пластової і сумівської молоді. Український Національний Хор під управою М. Палидовича відспівав „В'язанку українських пісень" — М. Гайворонського і „Засяло сонце золоте" — І. Недільського.

На закінчення всі присутні відспівали „Не пора".

Оформленням сцени займався Б. Лесь. Декорації виконали Б. Лесь і В. Карнаух.

В неділю 30-го жовтня відправлено в Українській Кат. Церкві Службу Божу в наміренні українського народу і Панахиду за борців, полеглих за волю України, а в Українській Православній церкві, Вдячний Молебень.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

РІДКІСНИЙ ЮВІЛЕЙ

(З нагоди 60-ліття священства всч. о. Д. Мигоцького)

Цей ювілей відбувся 8-го листопада, саме в день св. Димитрія і почався відправою торжественної Служби Божої в парохіяльній церкві св. Юрія в Ню Йорку. До Служби Божої станули: о. Ювілят в асисті Всч. оо: Я. Кекіша, товариша о. ювілята з часів теологічних студій і о. В. Рабія. Гарну змістом проповідь про св. Димитрія, виголосив Всч. о. д-р В. Ковалик, який нав'язав її до 60-ліття священства о. ювілята, до великої і відповідальної праці о. ювілята., у проповіді згадав о. д-р В. Ковалик, що о. ювілят по скінченні вже 88 років свого трудолюбивого життя і служіння Богові, підупадаючи в такому глибокому віці на здоров'ю, радіє, що Бог дозволив йому діждатися ювілею і це додало йому надзвичайної сили для відспівання Служби Божої чистим, гарним голосом. Численна рідня о. ювілята, діти, зяті, внуки (дружина о. ювілята померла в Ню Йорку в вересні 1962 р.) приступили до св. Сповіді і св. Причастія, чим о. ювілят рівнож радів.

Вечором того ж дня відбулося скромне прийняття в домі зятя о. ювілята, д-ра О. Барана, на якому були запрошені: Всч. оо. Василіяни — о. ігумен д-р Ю. Катрій, о. Я. Кекіш, о. д-р В. Ковалик, о. Григор Хмиляр, О. Височанський, д-р В. Ленцик, д-р О. Утриско,) ще о. ювілята знакомі. Разом з оо. Василіянами був на прийнятті о. Христофор Войтина, земляк о. ювілята з парохіяни зі Шибалина, якого о. ювілят христив та вінчав в Ню Йорку.

Всч. о. ювілят народжений 21 березня 1878 р. в Іщкові, повіт Підгайці (Зах. Україна) в селянській родині. Початкову школу скінчив в рідному селі, середню освіту в Бережанах і Тернополі. Після покінчення теологічних студій у Львові, 7-го листопада 1906 р. висвятив о. ювілята Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький. 8-го листопада 1906 р. о. ювілят відправив свою першу Службу Божу, тому цей день являється днем 60-ліття священства ювілята.

Перше сотрудництво одержав о. ювілят в м. Струсові біля Теребовлі, при чому до тої парохії належала тоді дочерна церква в Заздрості, родинному селі Іх Блаженства Верховного Архиєпископа, Кардинала Й. Сліпого, який тоді був учнем гімназійної кляси в Тернополі. Небавом о. ювілят одержав адміністрацію парохії Токи б. Збаража, опісля був адміністратором парохії в селі Кальне, де пережив о. ювілят страхіття першої світової війни, а була це прифронтова полоса.

Там застав о. ювілята початок російської революції, внаслідок якої збільшовичені царські війська відступали на схід, забираючи ювілятові і його рідні все так, що залишили рідню буквально в одному біллю. Після повороту австрійських військ о. ювілят одержав парохію Шибалин, б. Бережан, де перебував до березня 1944 р. Дуже важко приходилось жити о. ювілятові в Шибалині над річкою Ценівкою близько славної гори Лисоні. Там весь час переходила фронтова лінія і внаслідок цього ціле село було знищене, а селян евакуйовано. Одним словом з приходом до Шибалина застав ювілят тут і в сусідньому селі Баранівці цілковиту руїну: оба села без церков, без селянських господарств і без приходства.

Після воєнної хуртовини селяни відбудували свої господарства, поматаючи заразом і ювілятові частинно відбудовати приходство. Важкою працею відбудовано обі знищені церкви: в Шибалині і Баранівці, бо грошей на відбудову не було і о. ювілят місяцями ходив від хати до хати і в цей спосіб дрібними лептами збирав гроші на відбудову обох церков.

Після відбудови села прийшла черга подумати і про культурну потребу села. В короткому часі о. ювілят при співпраці парохіян подбав про мур. дім в Шибалині, в якому примістилася читальня „Просвіти", кооператива і молочарня. В читальні відбувались всякого рода імпрези, а літом на майдані відбувалися фестини тощо. Так отже село Шибалин після відбудови опинилось в ряді кращих громад у Бережанському повіті. На цьому місці належить згадати, що і покійна дружина о. ювілята сл. п. Оля Мигоцька своїми порадами та працею чимало причинилась для обнови селянина, парохії і церкви. Між приходством і селянами загальними існували надзвичайно гарні відносини, і селяни з повним довір'ям зверталися у всіх справах до приходства. Подивляти належить, як під час першої большевицької окупації від вересня 1939 р. до червня 1941 р. селяни помагали матеріяльно і морально ювілятові і його рідні та оплачували всі податки, наложені большевиками на ювілята. Добра пам'ять про о. ювілята залишилась і досі у селян Шибалина, які пишуть багато листів до ювілята і його рідні.

Перед большевицькою інвазією о. ювілят був змушений виїхати враз з рідною на захід коло Криниці, опісля на Словаччину, до Німеччини, а літом 1945 р. опинився в таб. у Мюнхені (Німеччина). В місяці травні 1949 р. виїхав з рідною до ЗДА і живе досі в Ню Йорку.

Після повороту Іх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого із заслання, Верховний Архиєпископ Иосиф Сліпий іменував о. ювілята першим почесним Крилошанином Львівської Митрополії . . . . О. У.

ДИВІЗІЯ ЗДОБУЛА НЮ ЙОРК

Це, очевидно, не є воєнне звідомлення. Идеться лише про театральну виставу „Театру у П'ятницю", спонзоровану Братством „Броди-Лев" в Ню Йорку п. н. „Найкращі хлопці з Дивізії".

Кажуть, що кружляє по долині міста на Менгетені крилата помовка: „Чи може бути щось добре з Філядельфії"? Я сама цього не чула, але на мою думку, все таки Філядельфія не є така погана: там Централя Союзу Українок Америки, там ЗУАДК, без якого ми б усі, може, сиділи ще й тепер у таборах . . . Там є, навіть, якісь першуни в якомусь спорті, але не знаю в якому, бо я на тому не дуже розуміюся. І ще дещо є у Філядельфії.

Є там „Театр у П'ятницю" під керівництвом Володимира Шашаровського, і також „шефів" Братства Дивізійників. Оба ці товариства зійшлися і зробили дивну річ: співпрацю вояків з театралами. У висліді маємо виставу „Найкращі хлопці з Дивізії", що її написав дивізійний автор, Олег Лисяк, і яку виконала „дивізійна родина".

Бо і один з акторів — колишній козир оперети Львівського Театру Володимир Карп'як, носив дивізійну уніформу; карикатурист і проєктодавець декорацій Орест Слупчинський був важко поранений у битві під Бродами; виконавець декорацій, Василь Сердюк теж був у штабі Національної Армії, в склад якої входила Дивізія; а співачка і акторка, Марія Лисяк, дружина автора, теж співала для Дивізії ще в Нойгамері, коли Дивізія і її „найкращі хлопці" були ще молоді — і ні с тим мних . . .

Мабуть тому, що і Пазарій, режисер вистави і знаменитий інтерпретатор пісні „Як стрільці йшли з України" (неодна з нас „пустила слизину на виставі") і чудовий виконавець ролі джури, та керівник Театру у П'ятницю в одній особі, Володимир Шашаровськ и й — були колись „заасентеровані" до Дивізії, — вони ідуть тим же духом, що і решта учасників і причасних до вистави, як дружина реж. Шашаровського — Юлія, відома вже нашій публіці з низки вистав „Театру у П'ятницю", а зокрема з „Легкодуха". Мабуть тому то вони грають цю виставу не лише з професійною легкістю і вмілістю — але, й з виразною любов'ю.

Одне певне — музична комедія „Найкращі хлопці", ні с „Гамлетом", ані навіть не має можливости стати чимось в роді „патріотичної епопеї". Маю важке підозріння, що автор цієї легенької комедії навіть не мав на думці написати у цей давний і відомий сюжет — якінебудь „проблеми". Просто — ми бачимо там наших хлопців і дівчат тих часів такими, як вони були — живими людьми, які ставилися ті тяжкі часи пережити з усміхом, хоч не раз було за ньо важко — між двома летунськими споло хами в місті, чи двома боями — на фронті.

Варто, щоб цю виставу побачило якнайбільше молодих людей, і в цьому напрямі повинні опікуни вистави робити заходи. Минулого року, коли я була на одному жалібному поминанні героїв, я чула, як малий хлопчик казав своєму батькові: „Я вже не хочу бути героєм і не хочу зовсім гинути під Бродами . . .;" Мабуть, в умі дитини поняття вояка Дивізії і поняття обов'язкової геройської смерти, пов'язалося назавжди — як вислід наших вічних жалібних плачів на академіях . . . Добре, що дивізійники знайшли теж „другий бік медалі" і що допомогли їм в цьому такі специ, як актори „Театру у П'ятницю".

Щодо музичної сторінки вистави, — то вона спочиває на мотивах дивізійних пісень, одна з яких композиції дивізійного диригента Степана Гумініловича, зі зміненими словами, стала провідним музичним мотивом комедії. Музичний супровід і „компактні уверюрі" з дивізійних мелодій дала наша відома піяністка-педагог — Зоя Маркович. Одна із пісень — „Машерують добровольці", яка стала вже загально власністю вояцтва, є авторства нашого відомого письменника Романа Купчинського з Ню Йорку.

З Ню Йорку є теж хореографічні еволюції укладу відомої спеціялістки балету. Ольги Ковальчук - Івасівки, що були в сам раз і для характеру вистави і для танкових спроможностей виконавців — тактовні і дискретні.

Отже — „чи може бути щось добре з Філядельфії"? Так! А місцевий патріотизм підповідає мені додаток: — Так, бо коли до філядельфійських акторів, автора, режисера і музичного супроводу — додати ще Ореста Слупчинського, (декорації і оформлення програмки), О. Ковальчук-Івасівку колишню солістку Львівського Оперного Театру,і — обоїх — звідки ж, як не з Ню Йорку? Гумініловича з далекого Торонто, а Сердюка — з центрально положеного Трентону — тоді Філядельфійська Дивізія може навіть здобути стратегічне чудо — завоювати українську долину міста в Ню Йорку!

С. Т.

Йонкерс відзначив бенкетом 50-ліття 8-го Відділу УНСоюзу

(Закінчення зі стор 1-ої)

чення годинників довголітнім членам, що його перевели предсідник Відділу Володимир Козіцький і секретар Відділу Василь Мандзій в товаристві заст. гол. предсідника В. Сохана.

Василь Мандзій виголосив промову, в якій з'ясував досягнення УНСоюзу та українців у ЗДА, що були заслугою і ділом УНСоюзу, а після нього мав коротке слово бувший довголітній предсідник Відділу Пилип Гарасимів. Від Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Нюйоркської Метрополії вітав ювілятів адв. Іван Флис, голова О. К., виголошуючи своє слово в англійській та українській мовах. На бенкет загостив теж посадник міста Йонкерс Джан Е. Флин, який проголосив день бенкету днем Т-ва „Подільська Січ" у своєму місті, а на бенкеті вручив предсідникові Відділу почесну грамоту — проклямацію цього дня.

Після представлення двох довголітніх членів Відділу Василя Комара і Миколи Мазура відбулася мистецька частина бенкету в якій виступав місцевий хор ім. Л. Українки під диригентурою проф. Олександра Кулиничa, танцювальний гурток ЮОСУМА під керівництвом І. Стеткевича і Люба Гошко із співом коломийок на теми місцевого українського життя.

Наприкінці бенкету виголосили привіти такі представники Відділів УНСоюзу та різних місцевих установ: д-р Василь Вишиваний — 361 Відділ УНС, Андрій Маланчук — 5 Відділ УНС, д-р Василь Вереш — 4 Відділ УНС, Микола Москаль — 16 Відділ УНС, Василь Чолій — син пок. предсідника Відділу, Михайло Гудзоватий — станиця Пласту, Михайло Шашкевич — Відділ ООЧСУ, Андрій Вовк — 6 Відділ УНС (віршований привіт), Іван Пециляк — Відділ О. О. Лемківщини, Богдан Вітюк — Пластприят, Роман Глушко — Осередок СУМА, Надія Кулик — Кружок Матерей, д-р Василь Кіналь — перший член 8-го Відділу з нової іміграції, Микола Мазур — бувший урядовець Відділу і д-р Олег Сохана - Батьківський Кружок Р. Ш. Закінчено бенкет словами подяки організаторам і учасникам прийняття, що їх виголосили В. Козіцький і В. Мандзій, після чого відспівано український національний гимн. В бенкеті взяло участь 216 осіб.

РОНАЛД РІГЕН ЗАЯВИВ, що він в 1968-му році підтримуватиме кожного республіканського кандидата на президента і сам не буде виставляти своєї кандидатури. Він сказав, що найбільші чотири роки має служити народові Каліфорнії, бо має „такий контракт із ним", заключений під час виборів. Але в політичних колах гадають, що Рігeн може стати республіканським кандидатом, коли треба буде замирити республіканців — крайніх консерватистів і лібералів. Рігeн, як помірковании консерватист, міг би бути наименований на кандидата від Республіканської Партії.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ БУДУЮТЬ ПРОТИРАКЕТНІ СТАНОВИЩА не тільки довкола Москви й Ленінграду, але й багатьох інших міст, головно промислових осередків. Найбільшою загадкою для західніх військових технологів є питання, який це новий совєтський винахід, що успішно може „перехоплювати" американські далекосяжні ракети.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне

30-го ГРУДНЯ 1966 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1966 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскорше, а всі Відділи УНСоюзу, зокрема ті, які часто спізнюються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 30-го ГРУДНЯ 1966 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що непадійна смерть забрала від нас в неділю, 11-го грудня 1966 року нашого Найдорожчого СИНА і БРАТА

бл. п.

БОГДАНА АНДРІЯ САГАНА

абсольвента Військової Академії у Вест Пойнті, поручника артилерії в чинній службі.

Згинув трагічно на порозі 23-го року свого молодого життя.

ПОХОРОНИ відбудуться в середу, 14-го грудня 1966 року з похоронного заведення О. Слоцюк, 103 Emherst, Buffalo, N.Y.

У безмежному горю:

МАРТА і ЗЕНОН — батьки
ХРИСТИНА і ОСВАЛД САМЕРС з ТАРАСИКОМ — сестра з чол. і сином
І ЛЯРИСА — сестра

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в суботу, 26-го листопада 1966 року відійшов від нас у Вічність наш Дорогий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Д-р МИХАЙЛО РОСЛЯК

проживши 69 літ.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 29-го листопада 1966 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні „Парк Меморіял" в Едмонтоні.

ПОХОРОН відбувся в середу, 30-го листопада 1966 року о год. 10-ій ранку з Катедри св. Йосафата в Едмонтоні на цвинтар св. Михайла.

В глибокому смутку:

ДРУЖИНА, ДІТИ, ВНУКИ і РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з рідного Комарна з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 14-го листопада 1966 р. в м. Комарно б. Львова, відійшов у Вічність наш Найдорожчий

БРАТ, СТРИЙКО-ВУЙКО і ШВАГЕР

бл. п.

ІВАН УТРИСКО

нар. 1877 р. в м. Комарно,

колись наймолодший і останній в'язень, засуджений окр. судом в Самборі у зв'язку з вибором д-ра І. Франка на посла до віденського парляменту в 1897, б. директор Українбанку в Комарні, б. член гром. ради в Комарні, б. активний член наших установ в Комарні.

ПОХОРОН відбувся 16-го листопада 1966 року при численній участі народу на місцеву цвинтарі в Комарні.

Горем прибиті:

МАРУСЯ УТРИСКО зам. МЕЛЬНИК — сестра
Мгр. МИРОН УТРИСКО з дружиною ГАЛЕЮ — братанок
ОЛЬГА ЛІЩИНСЬКА — сестрінка
Д-р ОСИП УТРИСКО — стриєчний брат
ОЛЬГА КОС — швагерка
дружина — МАРІЯ, Сини і Внуки на Україні

Дітройт, Миш.
ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА Й ПІСНІ

„Вечір мистецького слова й пісні", влаштований 12-го листопада в Дітройті, зблизив кількох визначних талантів потичного й музичного вислову до скромного гурта громадян, що знало їм ціну. Сталось це заходом Батьків. Комітету Школи Українознавства Рідної Школи, схід, що взяли на себе ролю літературно-мистецької установи, якої в Дітройті немає. А виконавцями були три жінки, визначні знавці свого мистецтва: в слові — Катерина Бранка-Кривуцька, в пісні — Валентина Биковець і в супровідній музиці — Лідія Добровольська.

Не даром першуном в поетичній програмі поставлено Василя Симоненка, молодого, вже покійного автора двох збірок поезій і т. зв. „захалявної творчости", що таємно поширювалась в Україні і передісталась за кордон, опублікована Вид. „Пролог". Ім'я поета стало загально відоме, особливо завдяки полеміці, що заіснувала між еміграційною і українською підсовєтською пресою, точніше тамошніми „опікунами" його „комуністичної" непорочности.

Артистка К. Бранка вибрала для Вечора з творчости Симоненка одинадцять зразків-поезій і дві його новелі, з Ліни Костенко чотири, і по одному зразку Григора Кириченка (рідкісно пише, яких десяток віршів за декілька років, але всі вони шедеври), Лесі Українки (Айша та Мохаммед) і Михайла Коцюбинського (Уривок з „Інтермеццо").

Це дало разом цілу годину передавання з пам'яті віршів і прозових текстів визначних, а то й найпередовіших письменників - майстрів мистецького слова, К. Бранкою - Кривуцькою. Феноменальна її пам'ять (ні разу не заглянула до скриптів і їх не мала), ліризм її голосу, що не раз переходив у патос, діялог Лесі Українки, що його перевела вона сама (Айша), міняючи голос Мохаммеда, врешті наслідування жайворонків в уривку Коцюбинського „Коли лежиш в полі лицем до неба . . ." — все це було подано в такій гарній і поетичній формі, що слухачі були захоплені талантом артистки. Це не диво: вона ж була багато років у театрі і ще сьогодні не раз режисерує в Дітройті театральні вистави, вечори та не одну ролю в тому бере для себе. Школа Українознвства заанґажувала її в цьому році на вчительку мистецького читання. Все таки дозволимо собі на маленьку завваґу: подекуди інтонація Бранки була не досить сильна і потрібна була ґестикуляція для голосового підсилення передачі. Дотичило воно декількох місць у віршах Симоненка, тих недозволених або невідомих совєтській цензурі, в патріотичних або драматичних їх місцях. Але це вже нюанси.

Виступи К. Бранки-Кривуцької (їх було чотири) переплітались вокальними точками Валентини Биковець, кольоратурного сопрана. Ця від літ улюблена в Дітройті співачка - красуня витупала з рядом сольоспівів, а саме: три пісні П. Майбороди — „Київський вальс", „Ти моя вірна любов" і „Пісня про Дніпро", — Г. Жуковського „Відгреміли грози літні", — Шуберта „Серенада" і О. Биковця „Як зійдуть зорі вечерові".

Слід зазначити, що автором мелодії останньої пісні був чолоік співачки о. прот. О. Биковець. Він склав її під час другої світової війни на батьківщині до слів шкільного товариша К. Бандури, молодого поета, пропавшого відтак у воєнній завірюсі. Всі пісні в прегарній передачі співачки В. Биковець сприймали слухачі з правдивою насолодою і вдячністю. Фортепіяновий супровід був у руках Лідії Добровольської, донедавна панни Терлецької, яка часто виступає з акомпаніяментом співакам і співачкам.

Літературний вступ опрацював і прочитав М. Бажанський.

Виконавців програми, всіх трьох пань, обдаровано квітами. Вручили їм діти Школи Українознавства. Вечір проходив під пильною увагою директора Школи, д-ра Б. Лончини.

В. Н-вич.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ГРУДНЯ 1966 Р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запорозька Січ, 371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні, 140 Проспект аве. Буде справоздання Управи, як рівнож вибір Управи на наступний рік. Прохається довгуючих членів вирівняти залеглі вкладки. — Мґр. І. Оверко, предс., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ГРУДНЯ 1966 Р.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні і річні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філмор і Онейда вул. Проситься членів прибути на збори і вплатити залеглі вкладки до 25-го кожного місяця. На порядку: вибір нової управи на 1967 р. і справа організування нових членів. Побір вкладок від членів кожної неділі у вище згаданому місці і часі. — І. Вула, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд., які мали відбутися 11 грудня, перенесені на 18 грудня, о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 3161 East 93rd St. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Управа Відділу.

ГЕМТРАМК, Міш. Річні збори Відд. 20 Згода о год. 1-ій по пол. в церковній залі при вул. 11700 МкДоуґал. На порядку нарад: вибір управи на 1967 р., звіт делеґатів з конвенції, важні Відділові справи. — А. Триш, секр.

CENTRAL FALLS, R.I. Річні збори 93-го Відд. ім. І. Франка о год. 1-ій по пол. в Сивік Сентер, Сентрал Ст. Проситься усіх членів обов'язково прибути. — Б. Трембач, гол., М. Іваницький, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 83 Відд. о год. 12:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Тому, що є важні справи до вирішення, проситься членів прибути на ці збори. — Р. Карбівник, гол., Ст. Гавриш, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінарського на Мейн стріт у Патерсоні. Проситься членство прибути на збори. — І. Бурний, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні і річні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі під ч. 47 Норе аве. в Пассейку. На порядку: вибір управи на 1967 рік. Проситься членство прибути на збори. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. Збори Б-ва св. о. Николая — 106 Відд. від год. 11 до 1:30 по пол. в домі Відділів УНС, 843/5 Н. Вестерн Аве. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки, бо 25-го грудня, себто в день Рождества Христового урядування не буде. Щоб не наражуватися на суспенду, проситься вирівняти свої чл. вкладки до 25-го грудня. ц. р. — А. Іванюк, предс., П. Дацьків, секр., М. Попіль, касир.

П'ЯТНИЦЯ, 23-го ГРУДНЯ 1966 Р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні загальні збори Т-ва Крим — 485 Відд. о год. 7:30 веч. у книгарні Говерля, 238 Е. 6 вул. На програмі: вибір нової управи Відділу та актуальні справи. Просимо усіх членів прибути точно на означену годину. — Д-р М. Сидор-Чарторийський, секр.

Посмертні згадки

ГОНТАРЮК МАРІЯ, членка 204 Відділу УНС ім. о. Агапія Гончаренка в Ню Йорку померла 19-го листопада 1966 р. Покійна народилася 1886 року в селі Кобаки коло Косова, Україна. До УНСоюзу вступила в квітні 1914 р. Залишила в глибокому смутку сина Івана, дочок Анну і Ольгу, 6 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 23-го листопада з церкви св. Юра при численній участі родини, приятелів і знайомих на цвинтар Flushing у Ню Йорку.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

ТАРЗАН, ч. 5732. Вибух вулькану.

CHUNKS OF ROCK AND ICE BURST FORTH IN A FRIGHTENING DISPLAY-- LUNYA HAD ERUPTED AGAIN!

THE TIGER, CAUGHT NEAR THE EDGE OF A CREVICE, SCREAMED LOUDLY AS IT STRUGGLED TO SAVE ITSELF!

12-17-5732

Куски скелі і льоду розліталися жахливим способом . . Вулькан Луня знов діяв!

Тигр, затриманий над самою розколиною, голосно ричав та старався врятуватися!